

НАШЫ “ПАРАЗІТЫ”

ЗАРОБКАЙ
МАЛАВАТА
ДЛЯ ВЫЖЫВАННЯ

СТАР. 3

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТУТ І ЦЯПЕР

ДАЕШ “ЧАРНІЛА”!

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ
ФРУКТОВА-
ЯГАДНАГА

СТАР. 5

26.08-01.09.2009 г.

ЦІ СТАНЕ 25 ЖНІЎНЯ ДЗЯРЖАЎНЫМ СВЯТАМ

25 жніўня 1991 года пасля праваленага путчу
у Маскве беларускі парламент надаў канстытуцыйны статус Дэкларацыі аб незалежнасці.

НАВІЯЛІКШАЯ ДАТА

За апошнія 15 гадоў пра гэтую падзею дзяржавыя сродкі масавай інфармацыі амаль увогуле не ўспаміналі, недзяржаўная таксама не вельмі балавалі сваёй увагай згаданую падзею, якую без перабольшання можна назваць гістарычнай. Гэта абумоўлена яшчэ і тым, што апаненты дзеючай улады свае высілкі сканцэнтравалі на дзвюх іншых знакавых датах у беларускай гісторыі — 25 сакавіка 1918 года (абвяшчэнне БНР) і 27 ліпеня 1990 года (абвяшчэнне Дэкларацыі аб незалежнасці).

Між тым, лідэр Кансерватыўна-хрысціянскай партыі БНФ Зянон Пазняк лічыць 25 жніўня 1991 года ледзь не самай галоўнай датай для ўсіх беларусаў. Вось што ён піша на сایце [naviny.by](#): “Ад часоў падзелу Рэчы Паспалітай і ліквідацыі Вялікага Княства Літоўскага — нашай магутнай дзяржавы — гэты дзень, 25 Жніўня, ёсьць рэальная найвялікшай датай нашай двухсотгадовай гісторыі змаганьня за волю і незалежнасць”. Далей Зянон Станіслававіч дастаткова моцна крытыкуе дзеянні Станіслава Шушкевіча, тагачаснага спікера Вярхоўнага Савета 12-га склікання, падчас падрыхтоўкі працэдуры галасавання па наданні канстытуцыйнага статусу Дэкларацыі аб незалежнасці: “Шушкевіч (якому Вярхоўны Савет даручыў весьці Сэсію) ужо стаў рыхтавацца аўтадыялізму

Усё змяшалася ў нашым беларускім доме.

галасаваньне і (о, жах!) пачаў падыгрываць разгубленым настроем намэнклатуры”.

А ПАЗНЯК ШТО?

Станіслаў Шушкевіч для “Тут і цяпер” признаўся, што сапраўды меў некаторыя сумнівы наконт паспяховасці таго галасавання: “Я проста памятаў, як неймаверна цяжка галасавалі за прыняцце Дэкларацыі аб незалежнасці. А тут у часткі наменклатуры падчас путчу з'явіліся рэваншысцкія

настроі. Прыйходзілася іх улічваць у сваёй тактыцы. Зянону Станіслававічу, відаць, прыемна цешыць сябе ўспамінамі пра актыўную ролю фракцыі БНФ у тыя дні. Але чаму ён не успамінае пра тое, як у ліпені 1990 года, калі наш парламент падышоў да абвяшчэння незалежнасці, уся фракцыя Беларускага народнага фронту на чале са сваім кірауніком дэманстратыўна пакінула залу?”

Заканчэнне на стар. 3

SOS!

Яшчэ два выпадкі “свінога” грыпу лабараторна пацверджаны ў Беларусі.

ПАДЛАЖЫЦЬ “СВІННЮ”

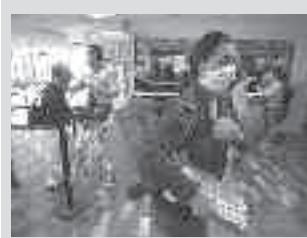
Па інфармацыі БелаПАН, вірус выяўлены ў дваіх школьніках, якія вярнуліся з адпачынку з Вялікабрытаніі. Пра гэта паведаміла прэс-сакратар Міністэрства аховы здароўя Вольга Шульпіна.

Паводле яе слоў, на сённяшні дзень у Беларусі лабараторна пацверджана шэсць выпадкаў захворвання. Першым быў грамадзянін Кітая (аспірант БДУ), пасля — пяцёра дзяцей з Асіповічаў, якія вярнуліся з Вялікабрытаніі.

Шульпіна нагадала, што кітайца ўжо выпісалі з бальніцы, а ў школьнікаў хвароба праходзіць “вельмі лёгка”.

Паводле даных Еўрапейскага цэнтра па кантролі захворванняў (ECDC), па стане на 20 жніўня вірус грыпу А (H1N1) выяўлены ў 156 краінах свету, і агульная колькасць пацверджаных і зарэгістраваных выпадкаў інфекцыі склала 246 948, уключаючы 2396 смяротных выпадкаў, паведамляе прэслужба Міністэрства аховы здароўя.

У суседніх з Беларуссю краінах зарэгістравана наступная колькасць выпадкаў захворвання на пандэмічны грып: у Расіі — 142, ва Украіне — 1, Літве — 47, Латвіі — 23, Польшчы — 153 выпадкі.

ЦІ МАЕ СЭНС УВОДЗІЦЬ ФОРМЕННАЕ АДЗЕННЕ ДЛЯ ШКОЛЬNIКАЎ I НАСТАЎNICAЎ?

АРТУР КЛІНАЎ, МАСТАК:

**“СЭНС МАЕ ТОЛЬКІ ФОРМА
ЯК СІМВАЛ СВАЁЙ УСТАНОВЫ”.**

— Настаўніцкая форма не з нашага дваццаць першага стагоддзя. Адразу згадваецца каланіяльны стыль, настаўнікі гімназій у мундзірах з залатымі гузікамі. Што ж тычыцца формы для вучняў, тут я, у прынцыпе, магу пагадзіцца: кожная гімназія можа мець сваю форму як сімвал вучнёўскай салідарнасці пэўнай установы, каб адрознівацца ад іншых. Калі ж аднолькавая форма будзе для ўсёй краіны, гэта горш.

**ВОЛЬГА ТАРАСЕВІЧ,
ПРАДПРЫМАЛЬНИЦА:**

**“ЛЕГПРАМ РАТУЕЦЦА ЗА КОШТ
ШКОЛЬNIКАЎ”.**

— Можа, за мой кошт беларускі легпрам хоча паправіць свае спрабы? Дык тады я яму падкажу яшчэ адзін цудоўны маркетынгавы ход — увесці форму для студэнтаў. Як да рэвалюцыі — з фуражкамі, шынялямі. А калі і гэта не выратуе беларускіх вытворцаў, тады увесці авабязковую форму для дзіцячых садкоў.

**АЛЕСЬ МАНЦЭВІЧ, ГАЛОЎНЫ РЭДАКТАР “РЭГІЯНАЛЬНАЙ ГАЗЕТЫ”
(МАЛАДЗЕЧНА):**

**“НЕ ТРЭБА РАБІЦЬ З ВУЧНЯЎ
I НАСТАЎNICAЎ САЛДАФОНАЎ”.**

— Я мяркую, што тут можа быць два варыянты адказу. Уніфікацыя любой сферы нашага грамадскага жыцця ні да чаго добра не давядзе. А нашэнне фор-

Неўзабаве прыйдзеца ўжо не выбіраць школьнную форму, а купляць тое, што спусцяць зверху

АФІЦЫЙНА

Уладзімір Здановіч, старшыня камісіі па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прагрэсе Палаты прадстаўнікоў: “Выпускаецца каля 400 відаў формы для вучняў рознага класа. Гэта прыводзіць да таго, што вучні дзеляцца па сацыяльным статусе ўнутры школы. Такога нельга дапусціць. Палата прадстаўнікоў зробіць намаганне ўвесці форму і для педагогічных работнікаў. Яны нават выйграюць ад гэтага: будзе менш проблем з тым, ува што апрануцца. Акрамя таго, форма адзення існуе ва ўсіх прафесіях”.

мы — праява уніфікацыі. Іншая рэч, што строгасць, звязаная з формай, можа даць добрыя вынікі. Форма зусім не замінала добраму навучанню ў старарэжымных гімназіях, а наадварот дысцыплінавала вучняў. Але я ўсё ж за свабоду ў адзенні. Хаця некаторыя стандарты, пэўныя абмежаванні могуць быць. А цалкам рабіць з вучняў і настаўнікаў салдафонаў у форме нерацыянальна. Не той час.

ІНЕСА КАРПОВІЧ, ХАТНЯЯ ГАСПАДЫНЯ, МАЦІ ТРАХ ДЗЯЦЕЙ:
“ДЖЫИНСЫ – ГЭТА АБСАЛЮТНА НАРМАЛЬНА”.

— За савецкім часамі школьнай формай была аднаго ўзору, зараз назіраецца разнабой. Мне больш даспадобы свабода ў гэтым пытанні. У спартыўных штанах усё роўна нікто ніколі не хадзіў, джыны — гэта абсалютна нармальна. А сённяшнія ўзоры паспрабуй адзень на дзяцей. Вельмі мала натуральных матэрыялаў, у якіх цела дыхае. Яшчэ на зіму ты знайдзеш нешта шарсцяное, але ж яно колецца.

**СЯРГЕЙ ХАРЭУСКІ,
МАСТАЦТВАНАЎЦА:**
**“НАША ТРАДЫЦЫЯ —
ІНДЫВІДУАЛІЗМ”.**

— Гэта, безумоўна, самы важны закон у свяtle фінансавага крызісу, які маглі б прынесьці беларускія заканатворцы. Уся астатнія прававая база ў нас даведзена да ладу... Хочацца верыць, што наступным крокам будзе прагляд на подыуме нашых мадэляў. Але, на мой погляд, пачынаць трэба з новых мундзіраў для дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў. Яны павінны падаць добры прыклад, каб мы маглі пазнаваць на вуліцы сваіх абраннікаў, падыходзіць да іх і дзякаваць ім за цудоўна выкананую работу.

Што тычыцца формы, то ў свеце ёсць розныя варыянты. У Японіі, напрыклад, форма з'яўляецца часткай нацыянальнага образа. Аднак наша традыцыя — індывідуалізм. Самавяялленне ёсць вельмі важным складнікам выхавання. Таму я лічу гэту ідэю неадэвкатнай у наш час. Куды важней забяспечыць пайнавартаснае харчаванне ў школах, чаго сёння, на

жаль, няма. Куды важней пабудаваць у кожным двары дзіцячыя пляцоўкі для заняткаў спортом, абараніць наших дзяцей ад продажу піва і нецензурнай лаянкі.

ІГАР РУДНІК, ІНЖЫНЕР:

**«ГЭТА ДАДАТКОВЫ СТЫМУЛ ДЛЯ
ВУЧОБЫ»**

— Я катэгарычна за ўвядзенне форменнага адзення для школьнікаў. Гэта дысцыплінуете і стымулюе вучыцца.

ТАЦЦЯНА ГАРНАШЭВІЧ, НАСТАЎNICA:
**“ПРАБЛЕМУ ЗАЙЗДРАСЦІ ФОРМА
ТОЛЬКІ ЎЗМАЦНЯЕ”.**

— Мне гэта ідэя не падабаецца. Форма не падкрэслівае індывідуальнасці. Яна не пазбавіць дзяцей ад зайдзрасці: маўляў, у аднаго штаны за тры рублі, а у другога — “фірма”. Нават за савецкім часамі форма не была аднолькавай. І ніколі не была па фігуры. Бацькі з цяжкасцямі дасставалі добры фасон або перашывалі. А яшчэ ж заставаліся ўсялякія завушніцы, туфлі, пенальчыкі і гэтак далей. Таму проблему зайдзрасці форма толькі ўзмацняла. Наконт настаўнікаў: яны нармальна апранаюцца, у купальніках і вячэрніх сукенках на ўроکі не ходзяць. Менавіта настаўнік павінен прывіваць дзецям пачуццё густу і сваім прыкладам дэманстраваць, у якім выглядзе трэба хадзіць у навучальную ўстанову. Калі ўжо брацца за гэту проблему, дык лепш увесці нормы адзення: абмежаваць нашэнне ўпрыгажэнняў, біжутэрыі, навушнікаў і г.д. Усё, што добра на дыскатэцы, недарэчы ў школе.

УЛАДЗІМІР КОЛАС, ДЫРЭКТАР БЕЛАРУСКАГА ЛІЦЭЯ ІМЯ ЯКУБА КОЛАСА:
**“ГЭТА ВЫПРАБАВАННЕ ГРАМАДСТВА
НА ЦЯРПЛІВАСЦЬ”.**

— Што тычыцца формы для настаўнікаў, то ў мяне праста няма слоў — адны эмоцыі. І куды гэта далей зойдзе, я ўжо не ведаю. Застаецца загнаць усіх настаўнікаў у адзін барак. Гэта па-за мяжой дабра і зла. Хай самі апранаюцца ў форму, калі ім гэта падабаецца. Грамадства выпрабоўваецца на цярплівасць. І да якой ступені можна ўсё гэта трываць, я не ведаю.

ЦІ СТАНЕ 25 ЖНІЎНЯ ДЗЯРЖАЎНЫМ СВЯТАМ

Заканчэнне.

Пачатак на стар. 1

Пасля гэтай размовы, як і пасля чытання пафасна-пеможнага артыкула Зянона Пазняка, я стаў больш разумець, чаму ні абвяшчэнне нашай незалежнасці, ні наданне ёй канстытуцыйнага статусу не сталі нацыянальнымі святымі беларусаў, як гэта здарыла-

ся амаль ва ўсіх постсавецкіх рэспубліках, не гаворачы ўжо пра ўсходнеўрапейскія. Можна ўсё спісваць на татальну дыктатуру ці на талерантнасць вечна насцярожаных суайчыннікаў, але, пэўна, справа не толькі і не столькі ў гэтым.

Калі асобы, якія лічаць сябе ледзь не заснавальнікамі нашай незалежнасці, дагэтуль жывуць узаёмнымі кпінамі і

крыўдамі, то пра якое адзінства шараговага люду па пытанні дзяржаўнага будаўніцтва можа ісці гаворка?

НОВЫ ГОД № 1

Як сведчаць даследаванні НІСЭПД (Незалежны інстытут сацыяльна-еканамічных і палітычных даследаванняў), грамадзяне Беларусі найбольш шануюць Новы год, Дзень Перамогі, Каляды да Вялікдзеня.

Сацыялаг Сяргей Нікалюк для **нашага выдання** распавёў, што апошнім часам сітуацыя мянняеца ў лепшы бок, але гэта адбываецца вельмі марудна: «Як і ва ўсіх былых савецкіх рэспубліках, у беларусаў абуджаецца цікавасць да сваіх гістарычных асоб, уласных помнікаў і г.д. Людзі

шукаюць свае карані і святыні. Але пры гэтым яны павінны абарыціцца на бяспречна аўтарытэтных лідэраў, якія будуць раіць выбіраць нейкія прыярытэты ў гэтым працэсе. На вялікі жаль, такія лідэры ў нас у страшэнным дэфіцыце».

Станіслаў Шушкевіч прызначаецца, што яшчэ 18 гадоў назад, калі прымайсі закон аб наданні канстытуцыйнага статусу Дэкларацыі аб незалежнасці, ён няшмат ведаў пра значнасць для ўсіх беларусаў такої гістарычнай даты, як 25 сакавіка 1918 года. «Прыйдзе час, і наши суайчыннікі ўсё ж зразумеюць, што такое для іх 27 ліпеня 1990-га і 25 жніўня 1991 года».

Дай Бог!

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ

ГЭТА ТРЭБА ВЕДАЦЬ

- 25 сакавіка 1918 года было абвешчана пра аддзяленне Беларусі ад Расіі і стварэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. Афіцыйна не святкуецца.
- 3 ліпеня зараз з'яўляецца афіцыйным Днём незалежнасці краіны (3 ліпеня 1944 года быў вызвалены Мінск ад нямецка-фашистскіх захопнікаў).
- 27 ліпеня 1990 года была прынята Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце. Дата была Днём незалежнасці с 1991 по 1996 год.

ХОЧАШ ВЫЖЫЦЬ – ПАРАЗІТУЙ

Эканамічны крызіс унёс свае карэктывы ў жыццё жыхароў горада Слоніма Гродзенскай вобласці. Нягледзячы на сцвярджэнне мясцовых улад аб tym, што ўсё ідзе сваім парадкам, матэрыяльнае становішча простых слонімцаў пагаршаецца.

Адмыслова для «**Тут і цяпер**» пра свой сямейны бюджет да і пасля крызісу распавядае **Уладзімір Супрун** — зваршчык аднаго з прамысловых прадпрыемстваў Слоніма.

ЗАРПЛАТУ СКАРАЦІЛІ АМАЛЬ У ДВА РАЗЫ

«Мая сям'я складаецца з трох чалавек: я — прости працоўны, мне 36 гадоў, жонка Таццяна — стыль-рэдактар, ёй 40 гадоў, і дачка Настасся — вучаніца, 10 гадоў, — кажа Уладзімір. — Да крызісу наша прадпрыемства працавала поўны працоўны тыдзень, і мне штомесяц плацілі 800 тысяч рублёў. А вось пасля таго, як крызіс ўсё ж такі напаткаў і наш завод, працоўныя гадзіны скарацілі. Цяпер мы працуем чатыры дні. Зразумелая справа, што і зарплата паменшылася: зараз я атрымліваю 480 тысяч рублёў, жонка — 440 тысяч. Разам на сям'ю ў месяц мы зарабляем 920 тысяч рублёў».

ПРАДУКТЫ ПРАКТИЧНА НЕ КУПЛЯЕМ

Па словам Уладзіміра, яго сям'я практычна не траціць гроши на прадукты. «Хлеб, бульбачка — вось і ўсе нашы харчовыя пакупкі, — кажа Уладзімір. — Усё астатніе — за чужы кошт, гэта значыць за кошт цесця і цешчы, якія жывуць у вёсцы і забяспечваюць нас прадуктамі. Яйкі,

мяса, агародніна — ўсё ад іх прывозім. Так і эканомім. Калі б не сваякі, то нам наогул туга прыйшлося б».

АДЗЕННЕ Ў КРЭДЫТ

«Абутак наша сям'я купляе ў краме, а не на рынку: хай даражэй, але ён носіцца доўга, — кажа Уладзімір. — Так званыя глабальныя пакупкі, накшталт паліто, мы бяром у крэдыт. Зараз усе крамы практикуюць продаж прадукцыі ў растэрміноўку. Трэба сказаць, што абноўкі куплем ячэста. Па ўсё той жа банальнаі прычыне — за адсутнасці лішніх сродкаў».

Асноўным артыкулам выдатку сямейнага бюджету Супруноў лічыцца аплаты крэдытаў, а таксама камунальных паслуг.

«У нас два крэдыты, за якія ў месяц трэба плаціць па 330 тысяч рублёў, — распавядае Уладзімір. — Калісці мы бралі іх на тое, каб скончыць узвядзенне прыбудовы да сваёй хаты. За камунальныя паслугі мы плацім каля 50 тысяч у месяц. Сума хоць і невялікая, але ўсё адно цягнем з аплатай да апошняга тэрміну».

НА АДПАЧЫНАК... У МАСКВУ.

НА ЗАРОБКІ

Пра пайнавартасны адпачынак сям'я Супруноў даўно забылася. «Хіба з нашай дробязі можна адкласці на адпачынак?! Жонка з дзіцем даўно нідзе не былі, акрамя як у вёсцы ў цешчы. А я ў апошні свой працоўны адпачынак ездзіў у Москву на заробкі. За адзін месяц мне заплацілі 500 долараў. Хоць нейкі дадатковыя сродкі!»

Падлічыўшы выдаткі на ўтриманне аўтамабіля і бензін, Уладзімір Супрун быў змушаны паставіць машыну на прыкол.

Такі стол — цяпер не заўсёды.

«Прасцей пешшу да працы дайсці, — кажа Уладзімір. — Пра рамонт машыны наогул думаць не выпадае, бо гэта дорага. Жонка і дачка ездзяць на працу і ў школу на аўтобусе. На жаль, у апошні час нам прыйшлося адмовіцца ад лячэння і дыягностыкі дзіцяці (дачка стаіць на ўліку ў эндакрынолага) у Гродне, бо на адну паездку трэба патраціць да 100 тысяч рублёў».

«МЫ НЕ ЖЫВЁМ, А ПАРАЗІТУЕМ»

Уладзімір Супрун признаўся, што на сённяшні дзень выжыць яго сям'я дапамагае старэйшая сястра жонкі. «Яны з музкам нядэрнна зарабляюць. Муж службовец, хай і невялікага рангу, але ўсё ж такі толькі адпускных яму заплатілі 7 мільёну рублёў, — кажа Уладзімір. — Так вось сваякі нам і дапамагаюць матэрыяльна. Сястра ў месяц бязвыплатна дае нам каля 500 тысяч рублёў. Мы не живёме, а проста паразітуем».

ВОЛЬГА ШЫЛА

ГОРШ ГАРЭЛКІ ЛЕПШ

Падчас нядайняга падарожжа Аляксандра Лукашэнкі па Талачынскім раёне Віцебскай вобласці з вуснаў беларускага чынавенцтва прагучала даволі трывожная навіна: маўляў, нам варта паціху адыходзіць ад вінаградных він, і пераходзіць на “фруктова-ягадную”.

“Тут і цяпер” звярнулася да аўтарытэтных экспертаў з просьбай прааналізаваць гэтую, так бы мовіць, бліскучую ідэю...

ІВАН НІКІТЧАНКА:
“БЕЛАРУСКІ КАЛЬВАДОС
РАЗЫХОДЗІЎСЯ БІМГНЕННА!”

Член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Іван Нікітчанка не верыць у тое, што беларускія фруктова-ягадныя віны могуць заваяваць міжнародныя рынкі.

“У нас ужо даўно гэтае “чарніла” вырабляюць, — кажа Іван Мікалаевіч. — А як іх называць — фруктова-ягадныя віны альбо пладова-ягадныя — вялікай розніцы, на мой погляд, няма. У народзе іх усё роўна завуць “чарнілам”.

Пра якасць гэтых гатункаў многія чулі: сок з чарвякамі націснулі, крыху спірту дабавілі — і віно гатова! Я не веру ў тое, што гэтыя вырабы будуць запатрабаваны на міжнародных рынках”.

А вось яблычная гарэлка беларускай вытворчасці мела ў вялікі поспект, мяркуе Нікітчанка.

“У свой час у саўгасе “Любань” Вілейскага раёна быў дырэктарам Мірановіч, які арганізаваў вытворчасць кальвадосу — яблычной гарэлкі, — узгадвае вучоны. — Гэты прадукт разыходзіўся імгненна! І зараз бы лёгка пайшоў і на Расію, і на Украіну, і нават у Еўрасаюз”.

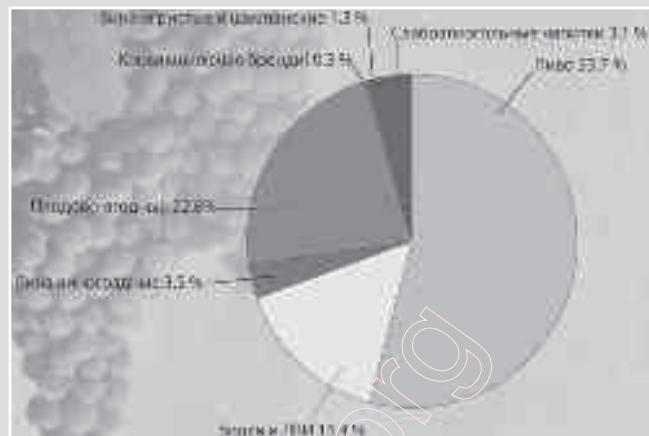
Вядома, што многія беларусы робяць сваё вельмі смачнае хатнє віно.

“Я таксама пры выпадку магу пачастаць вас лікёрам з чарнаплоднай рабінай, — кажа Нікітчанка. — Вы пытаецеся: чаму вытворчасць хатніх він па старых сямейных рэцэптах не паставіць на паток? Таму што ўсюды патрэбен гаспадар. Я раблю віно для сябе, для сваіх блізкіх, гасцей,

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ

Летась кожны беларус выпіў у сярэднім 12,4 літра ў пераліку на чисты спірт. Планка, пасля якой пачынаецца актыўная дэградацыя, — 8 літраў на чалавека за год.

ГУСТЫ

У мінулым годзе беларусы аддавалі перавагу “цяжкаму” алкаголю — першым чынам гарэлачцы (42% у агульным спажыванні моцных напояў). Другая пазіцыя ў нацыянальным рэйтынгу належыць пладова-ягадным “крыжачкам” (35%). Доля вінаградных він складае — 3%.

Такім быў рынак алкагольных напояў Беларусі ў 2008 годзе, паводле сайта marketing.by

яно — маё, а на заводзе — нічайнае. І ім усё роўна — цікануў гэты сок, памяшаў, дабавіў таго-сяго і ўсё”.

У Талачынскім раёне кіраўніка дзяржавы пачаставалі эксперыментальным бульбяным квасам. Лукашэнка нават здзівіўся, што такая смаката зроблена з бульбы. А вось у Нікітчанкі ёсць пытанні да гэтага напоя...

“Бульбяны квас — гэта ўвогуле дзіўна, — дзеяліца думкамі член-карэспандэнт Акадэміі навук. — Я, канешне, не ведаю, як яны гатавалі гэты квас. Але ведаю іншае: для таго, каб атрымаць квас, патрэбна малочна-кісласе браджэнне, а крухмал яму ніколі не паддаваўся. Таму што яны там нахімічлі — цяжка сказаць. Каб атрымаць натуральны квас, патрэбны хлебныя дрожджы, а яны не працуюць на бульбе. У мяне ёсць падазрэнні, што гэта не зусім натуральны квас, і без дамешак соладу і збожжа, тут, здаецца, не абышлося...”

КАРЫНЭ АЛЕКСАНЯН:
“ПРОДАЖЫ ЗНІЗІЛІСЯ Ў ТЫМ ЛІКУ
І ПА ПЛАДОВЫХ ВІНАХ...”

Намеснік кіраўніка аддзела тэхнолагій лікёра-гарэлачнай, вінаробнай і півабезалкагольнай прадукцыі Наукова-практычнага цэнтра Акадэміі навук Беларусі па харчаванні Карынэ Алексянэн лічыць, што спачатку варта

добра прааналізванаць: ці хопіць у нас сырэвіны для таго, каб павялічыць аб'ём напояў, якія спрабаваў кіраўнік дзяржавы.

— Безумоўна, такія рэзкія пераходы ад вінаградных да фруктова-ягадных він не патрэбныя, — выказвае свой погляд Карынэ Арташэсаўна. — Гэтыя віны, канешне, натуральныя, добрыя, але тэхнолагію яшчэ трэба распрацоўваць і ўдасканальваць. Дагэтуль натуральныя віны ў нас вырабляюцца і прадаваліся ў невялікіх аб'ёмах. Таму тут могуць узікнуць пэўныя цяжкасці. Каб нашым натуральным вінам прабіць сабе шлях да спажывца, спартрэбіца пэўны час. Трэба добра прааналізаць і вызначыць, ці ёсць магчымасць павелічніць аб'ёмаў вытворчасці такіх напояў да прамысловых, таму што аб'ём натуральных він сёння не вылічаецца нават у працэнтах. Хаця я не думаю, што пытанне можа стаяць так, каб фруктова-ягадныя віны цалкам замянілі сектар вінаградных. Думаю, гаворка ідзе проста пра новы напрамак. Гэты від прадукцыі сёння прысутнічае намінална, у вялікіх аб'ёмах ён не вырабляецца. Таму яшчэ раз кажу: павінен праісці час, каб апрабаваць і паглядзець, што атрымліваецца.

Да таго ж існуюць і пэўныя патрабаванні да сырэвіны. Ці будуць у нас дастатковыя сырэвінныя рэсурсы, каб вырабляць такое віно ў дастатковых аб'ёмах?

НЯМА

Прэзідэнта частавалі вінамі ягаднымі — з агрэсту і чырвонай парэчкі, але ягадныя культуры складаюць сёння ў залежнасці ад сезона 5—10 працэнтў ад агульнага аб'ёму віннай сырэвіны, у той час калі асноўныя яе від — яблыкі. Каб менавіта ў гэтым плане гаварыць пра павелічэнне аб'ёму высакаякасных яблычных він, патрэбен час, нейкія адмысловыя доўга- ці нядоўгатэрміновыя праграмы, падтрымка...

Ці актыўна сёння п'е беларускі народ? Не магу сказаць дакладна... Продажы знізліся ў тым ліку і па пладовых вінах.

ТАЦЦЯНА СТУЛІЙ: “ЕСЦЬ ВЕЛЬМІ ДОБРЫЯ ПЛАДОВЫЯ ВІНЫ...”

Завод вінаградных він “Дыяніс” не мае ліцензіі на выраб пладовых він, але галоўны тэхнолаг прадпрыемства Таццяна Стулій зазначае, што некаторыя беларускія пладовыя напоі маюць залатыя медалі.

— Мы не вырабляем пладовыя віны, — гаворыць Таццяна Сямёнаўна. — Завод “Дыяніс” — прыватнае прадпрыемства, і з самага пачатку мы не атрымлівалі ліцензію на выраб фруктова-ягадных він, адразу арыентаваліся на вінаградныя. Тым больш на беларускім рынку мы былі першымі з вінаградным віном. Тут яго не было ў дастатковай колькасці, бо ўсе ў асноўным рабілі пладовыя. А мы пайшли іншым шляхам.

— Вырабляць пладовыя віны больш выгадна?

— Так. Ёсць адпаведны кантынгент спажыўцоў. Дарэчы, некаторы час таму дзяржаўныя прадпрыемствы прымусілі разліваць вінаградныя віны. Усім прости навязалі вінаграднае віно. На мой погляд, гэта не зусім правильна. Цяпер могуць мець месцы чарговыя перагібы. Праўда, ужо ў іншы бок...

Я згодная з тым, што трэба выкарыстоўваць і мясцовую сырэвіну. І ў нас, сапраўды, ёсць выдатныя віны, якія вырабляюцца з мясцовых пладоў і ягад. Некаторыя з іх займаюць прызы выставы месцы на конкурсах, атрымліваюць залатыя медалі. Проста ніхто і ніколі не займаўся маркетынгам, афармленнем гэтага віна. Раней, памятаю, у сувенірных магазінах прадаваліся пладова-ягадныя віны. Вельмі добрыя і смачныя. А цяпер іх выпускаюць мала, і выгляд у бутэлек такі, па-руску кажучы, “ширпотребовскій”. Хаця яшчэ раз адзначу: ёсць вельмі і вельмі дастойныя. Да таго ж кожны тавар знаходзіць свайго пакупніка...

ВІКТОРЫЯ ТРЫМЗА,
спецыяльна для svabodaby.net.

У мінулым нумары “Тут і цяпер” дала кароценъкую нататку пра спыненне супрацоўніцтва вядомага іміджмейкера лорда Бэла і Аляксандра Лукашэнкі. Цяпер наша выданне спрабуе прааналізаваць вытокі і невядомыя падставы прыняцця такога рашэння.

GOOD BYE, БЭЛАРУСЬ!

Упершыню Цімаці Бэл сустрэўся з Аляксандрам Лукашэнкам летась у сакавіку, і адразу ў паветры з'явіўся пах серы. Брытанскому лорду прыпісвалася ці не дэманічная ўсемагутнасць: нібыта ягоныя лабісты ў ёўразвязаўскіх структурах здолынья (за добрая грошы) адмыць самага чорнага сабаку.

Праўда, супрацоўніцтва разгортвалася ў поўнай адпаведнасці з традыцыямі беларускага чынавенцтва. Яшчэ ў красавіку 2008-га Бэл даслаў нашаму ўраду план дзеянняў па паляпшэнні іміджу краіны, аднак ён (план, а не лорд ці ўрад) згубіўся дзесяці паміж бюрократычнымі установамі.

У выніку контракт быў падпісаны толькі ў жніўні. А восенню ўжо стала адзначацца паляпшэнне стасунку паміж нашай краінай і Захадам. Шмат хто адразу запісаў гэта на рахунак лорда Бэла, хаця нагода для паяцплення была іншая: вайна паміж Расіяй і Грузіяй, якая прымусіла і Захад, і Лукашэнку трохі скарэзіраваць свае погляды на геопалітычную ситуацыю.

Тым часам лорд Бэл шчыраваў на новіе прапаганды. У медыя трапіў прэсавы рэліз, які падрыхтавалі супрацоўнікі Bell Pottinger Group. У гэтым дакументе, у прыватнасці, сцвярджалася, што Аляксандар Казулін мог браць удзел у вераснёўскіх выбарах у палату прадстаўнікоў. Насамрэч палітвязень быў вызвалены дэфакта ўжо пасля заканчэння рэгістрацыі кандыдатаў.

Больш за тое, у рэлізе сцвярджалася, што новы закон аб CMI спыняе цензуру і значна спрашчае жыццё ўсім медыя: “Полныя жыцці свободныя СМИ обеспечат демократыческія права народа Беларусі”. Хаця незалежная экспертыза сведчыла пра адваротнае. Распрацоўшчыкі закона прыдумалі новыя пасткі для дэмакратычных сродкаў масавай інфармацыі, а шэраг газет дагэтуль не маюць магчымасці распаўсюджвацца праз дзяржаўныя манапалістычныя сістэмы “Белпошта” і “Белсвяздрук”.

Акрамя таго, дзякуючы Бэлу адбыліся інтэр’ю Аляксандра Лукашэнкі з карэспандэнтамі Frankfurter Allgemeine Zeitung и Financial Times. І што ў выніку напісалі гэтыя газеты? Зноў назвалі Лукашэнку “апошнім дыктатарам Еўропы”? І за гэта беларускі ўрад яшчэ заплатіў грошы лорду Бэлу.

Настанутым канфузам сталіся выбары ў палату прадстаўнікоў. Іх міжнароднае прызнанне з'яўлялася першапачатковай мэтай лорда Бэла, згодна з яго заявамі,

Плярыць прыйдзеца самім. Без Бэла

зробленымі напярэдадні. Аднак АБСЕ, як і раней, палічыла выбары недэмакратычнымі. Нядзіва: па ўсіх 110 акругах ужо ў першым туры перамаглі кандыдаты ад улады.

Карацей кажучы, правал проекта “БЭЛАРУСЬ” быў навідавоку. Зразумелі гэта і ўлады. Таму контракт з Bell Pottinger Group не быў прадоўжаны ў жніўні 2009-га.

Гэта ўскосна сведчыць пра тое, што грошы падаткаплацельшчыкаў былі патрачаны дарэмна. І немалыя, між іншым, грошы. Паводле самога лорда, яго ганарап складае мільёны долараў. Хто адкажа за тое, што яны пайшли на вецер?

Што тычыцца лорда Бэла, то падстаў вінаваціць яго ў махлярстве няма. Так, імідж Беларусі на Захадзе застаўся фактычна нязменным. Аднак дзеля таго, каб палепшыць рэпутацыю, недастаткова наніць піяршчыка. Трэба яшчэ пачаць і сябе прыстойна паводзіць.

А беларускае кіраўніцтва па-ранейшаму працягвае пераследваць іншадумцаў і захоўваць аўтарытарызм у краіне. Пры такіх справах не дапаможа нават найлепшы піяр-агент.

Аляксандар Лукашэнка, расчараўшыся ў выніках працы Цімаці Бэла, вырашыў цяпер займацца іміджам краіны самастойна. Аднак кіраўнік Беларусі дэ-факта займаецца гэтым ужо 15 гадоў. І вынікі, што называецца, відавочныя...

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

ЯК ЛУКАШЭНКА ЎРУЧАЎ АРЛОВА

Знакаміты літаратар і гісторык Уладзімір Арлоў напісаў працяг бэстсэлеру "Краіна Беларусь", які пабачыў свет некалькі гадоў назад. Мэта аўтара — узнавіць справядлівасць у спрэчцы беларусаў і літоўцаў за спадчыну Вялікага княства Літоўскага і Вільні. Пра гэта аўтар, які 25 жніўня адзначаў 56-я народзіны, распавёў карэспандэнту "Тут і цяпер".

АРЛОЎ АДКАЖА ЛІТОЎЦАМ

Нагадаем, што ў 2003 годзе ў славацкім выдавецтве пабачыў свет 300-старонковы альбом "Краіна Беларусь. Ілюстраваная гісторыя", над якім Уладзімір Арлоў разам з мастаком Змітром Герасімовічам працаваў пяць гадоў. Шыкоўнае выданне, на старонках якога змясцілася каля дзвюх тысяч унікальных ілюстрацый, даводзіць, што гісторыя нашай краіны — частка агульнаеўрапейскага працэсу, яго неад'емны складнік.

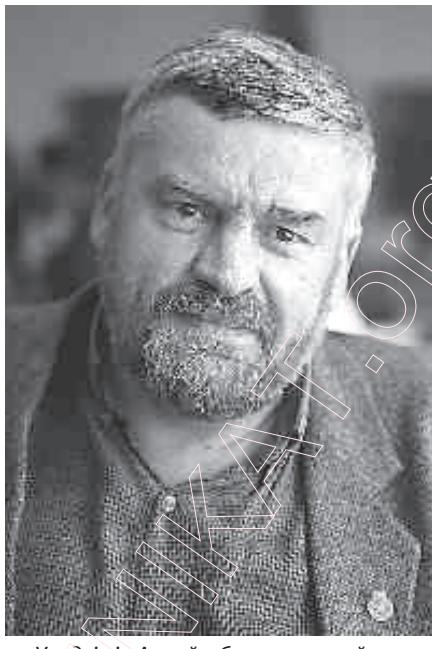
Кніга стала вельмі папулярнай як сярод паспалітага люду, так і на самых "версе".

"Дырэкторка адной мінскай кнігарні распавяляла мне гісторыю, як аднойчы да яе ў краму завіталі супрацоўнікі презідэнцкай адміністрацыі, праівішы непадобную зацікаўленасць да "Краіны Беларусь". Паколькі здарылася гэта даволі хутка пасля канфіскацыі з продажу іншай маёй кнігі — "Адкуль наш род", жанчына не на жарт спалахалася. Якім жа было яе здзіўленне, калі нечаканыя госці папрасілі аформіць 50 асобнікаў кнігі па безнайўным разліку, — распавядае, усміхаючыся, Уладзімір Арлоў. — Хутка пасля гэтага Лукашэнка ўручаў маю кнігу лаўрэатам презідэнцкага фонду падтрымкі адoranай моладзі".

«ТРЭБА ВЫКОНВАЦЬ АБЯЦАННЕ!»

Летась падчас эпапеі з дамамі на стацічнай вуліцы Карла Маркса, жыхароў якіх гарадскія ўлады збрісаліся перасяліць на ўскрайну, Арлоў выходзіў на мітынгі з транспарантам "Толькі ў роднай кватэры напішу бэстсэлер". "Свае кватэры мы тады адстаялі, — кажа спадар Уладзімір, — але ж трэба выконваць абяцанне і пісаць бэстсэлер".

Сказаў — зрабіў. Па словах літаратара, тэкст да кнігі — працягу "Краіны Беларусь" ужо гатовы. Цяпер яна рыхтецца да выдання, ажыццяўіць якое не так проста. Напрыклад, ужо зразумела, што па памеры працяг пе расягнуну пачатак, а гэта азначае павелічэнне выдаткаў, паводле папярэдніх падлікаў, разы ў два. Балазе сярод прыхільнікаў творчасці Арлова ёсць

Уладзімір Арлоў — бясспрэчны аўтарытэт для ўсіх беларусаў

мецэнаты, якія гатовы ахвяраваць значныя сумы на надзвычай важны культурніцкі праект.

Паводле аўтара, кніга ахопіць гісторычны перыяд ад зараджэння беларускага этнасу да цяперашняга стану беларускай меншасці ў сучаснай Літве. "Напрыклад, выдадзеная нядаўна энцыклапедыя "Вялікае княства Літоўскае" заканчваецца трэцім падзелам Рэчы Паспалітай у 1795 годзе. Дацяна насамрэч гісторыя ВКЛ на гэтым не скончылася. Пытанне аднаўлення адной з наймагутнейшых сярэднявечных дзяржав Ёўропы паўстаўала і на пачатку XIX стагоддзя падчас вайны Напалеона з Расіяй, і на зачыне XX, калі яе адрадзілі браты Луцкевічы, — тлумачыць Уладзімір Арлоў. — Апроч гэтага асаблівая ўвага ў новай кнізе ўдзелена лёсу Вільні, якую Сталін аддаў літоўцам, і беларускай спадчыне ВКЛ".

НЕ ПРОЗАЙ АДЗІНАЙ...

Цікава, што на днях у серыі «Кнігарня «Наша Ніва» пабачыў свет зборнік вершаў Уладзіміра Арлова «Усё па-нашаму, толькі імёны змяніліся», у які ўвайшлі як верлібры, так і творы рыфмаванай формы. Дарэчы, гэта ўжо другая

АСАБІСТАЯ СПРАВА

Уладзімір Арлоў нарадзіўся 25 жніўня 1953 г. у Полацку. У 1975-м скончыў гістфак Белдзяржуніверсітэта. Аўтар кніг "Добры дзень, мая Шыпшына" (1986), "Мой радавод да пятага калена" (1993), "Таямніцы полацкай гісторыі" (1994, 2000, 2002), "Адкуль наш род" (1996, 2000, 2003), "Рэквіем для бензапілы" (1998), "Дзесяць стагоддзя беларускай гісторыі" (2001, 2002, з Г.Сагановічам), "Сны імператара" (2001), "Краіна Беларусь. Ілюстраваная гісторыя" (2003, з З.Герасімовічам), "Ордэн Белай Мыши" (2003), "Час чумы" (2005), "Сланы Ганібала" (2005), "Паром праз Ла-Манш" (2006) і інш. Творы Арлова перакладаліся на 25 мов.

У 1997 годзе быў звольнены з пасады галоўнага рэдактара выдавецтва "Мастацкая літаратура" "за выпуск исторической и другой сомнительной литературы".

Узнагароджаны медалём Францыска Скарыны "за ўклад у распрацоўку тэмы гістарычнага мінулага Беларусі ў літаратуры" (1991). Лаўрэат прэмii Ленінскага камсамола Беларусі (1986), выдавецкай прэмii імя Уладзіміра Караткевіча (1993), літаратурнай прэмii імя Ф.Багушэвіча Беларускага ПЭН-цэнтра (1996) і прэмii Таварыства вольных літаратаў "Гліняны Вялес" (1998).

запар кніга паэзіі, напісаная майстрам гістарычнай прозы. Выдадзены ў 2006-м «Паром праз Ла-Манш» сёлета быў перакладзены на польскую мову вядомым перакладчыкам Адамам Паморскім. Менавіта з гэтай кнігай Арлоў намініраваны на прэмю «Еўрапейскі паэт свабоды», заснаваную горадам Гданьскам. Ён ужо перадолеў першы этап, дзе з 46 єўрапейскіх краін былі выбраны сем — Беларусь, Кіп, Сербія, Славакія, Славенія, Францыя і Швецыя. Пераможцу, які атрымае 100 тысяч золотых (каля 22 тысяч еўра), назавуць падчас Міжнароднага літаратурнага фестывалю ў 2010 годзе.

Нагадаем: сёлета ўвесну літаратар перанёс ужо другую за паўгода аперацию на сэрцы. 6 лістапада 2008 года пасля вяртання з Лондана Арлоў быў у тэрміновым парадку прааперыраваны ў Рэспубліканскім навукова-практычным цэнтры "Кардыялогія" ў Мінску. Прыйчынай хірургічнага ўмішання стаў стэноз — звужэнне артэры і дробначаговы інфаркт. Пісьменніку выдалі тромбы і ўстанавілі стэнты ў сэрцы. Абедзве аперациі прайшли паспяхова, што дазволіла творцу вярнуцца да нормальнага жыцця.

ЯЗЭП ШЧАБЛОУСКІ

Калі глядзеў чэмпіянат свету па лёгкай атлетыцы ў Берліне, успамінаў пра Алімпіяду ў Лос-Анджэлесе, што адбылася чвэрць стагоддзя таму. Адбылася, нягледзячы на байкот з боку СССР і іншых сацыялістычных краін.

Я тады ляжаў у бальніцы, і мне было крыўдна да слёз. Але не таму, што трапіў на бальнічны ложак, а таму, што ў Савецкім Саюзе не паказвалі рэпартажы з ХХІІІ летніх Алімпійскіх гульняў, не паказвалі нават у запісі. "Ну, хай сабе байкот, — думаў я, — але чаму мяні і ўсіх савецкіх заўзятараў пазбавілі права назірача за галоўнай спартыўнай падзеяй чатырохгоддзя?!" Мае суседзі па палаце ўсіх гэта не абмяркоўвалі, але ўвечары, калі я лавіў на сваім прымамы "Голос Амерыкі", які перадаваў навіны гульняў у Лос-Анджэлесе, уважліва слухаў.

Байкот Алімпіяды-80 у Маскве з боку Захаду яшчэ меў нейкі палітычны сэнс (хочу і не меў асаблівага эфекту). У 1979 годзе ўвод савецкіх войскаў у Афганістан выклікаў шок ва ўсім свеце. Праз пяць гадоў міжнародная рэакцыя на ту вайну ўжо не была нагэтулькі вострай. Таму байкот Алімпіяды-84 выглядаў прымітывай помстай Захаду: ага, вы нас тады, нудык мы вас цяпер будзем байкатаўцаў!

У пастанове Палітбюро ЦК КПСС за подпісам тагачаснага генсека Канстанціна Чарненкі гаварылася: "Лічыць немэтазгодным уздел савецкіх спартсменаў з прычыны адсутнасці належных мер забеспеччэння бяспекі для дэлегацыі СССР і разгорнутай у СМІ атынавецкай агітацыі". Ясна, што састарэламу Чарненку, які пакутаваў ад розных хвароб, было не да спорту. І савецкім людзям

0, СПОРТ! ТЫ...

Да 25-годдзя аднаго байкоту

было вырашана не паказваць "ідэалагічна шкодную" Алімпіяду, якая праходзіла ў ліпені-жніўні 1984 года. На злосць ёй у чэрвені-верасні была арганізавана серыя спаборніцтваў спартсменаў сацлагера пад назвай "Дружба-84". Нічога больш нуднага на тэлээкране ў сваім заўзятарскім жыцці мне бачыць не даводзілася.

Рашэнне байкатаўцаў Алімпіяды падтрымалі не ўсе сацыялістычныя краіны. Не падтрымаў яго, найперш, Кітай, у якога былі напружаныя адносіны з СССР. У Лос-Анджэлес пaeхалі югаславы, зборная Румыніі. Прычым румыны прывезлі 20 залатых медалёў, заняўшы другое месца, адразу за ЗША. Трэцяя была зборная ФРГ.

Многія ў той час прывыклі да поспехаў савецкай спартыўнай гімнастыкі, асабліва жаночай. Больш правільна было б называць яе дзяячай. Савецкія трэнеры пасля памятных перамог беларускі Вольгі Корбут аддавалі перавагу не-паўналетнім гімнасткам, якія амаль нічога не важылі і з якіх можна было ляпіць чэмпіёнак, не зважаючы на шкоду для іх здароўя. Алімпійская чэмпіёнка з Румыніі Надзяя Каманечы выклікала захапленне гледачоў не толькі складанымі камбінацыямі, але і сваёй прыгажосцю, ладнімі прaporцыямі.

Трэба сказаць, што як у Маскве некаторым спартсменам удалося паказаць высокія вынікі, так і ў Лос-Анджэлесе з'явіліся сапраўдныя зоркі спорту. У бегу на кароткія

дыстанцыі ў скачках у даўжыню лідзіраваў тады легендарны амерыканскі атлет Карл Льюіс, шматразовы алімпійскі чэмпіён у абедзвюю (!) названных дысцыплінах. Сто метраў ён прабег за 9,99 секунды. У парыунні з фантастычным вынікам фенаменальнага Усэйна Болта ў Берліне — 9,58 (не першым і, дасць Бог, не апошнім яго рэкордам) той вынік сёня падаецца сціплым. Але як тут не ўспомніць яшчэ аднаго вялікага чарнаскурага спартсмена — амерыканца Джэсі О'ўэнса, які перамог на берлінскай Алімпіядзе 1936 года на стометроўцы з вынікам 10,3. Тады гэта таксама здавалася фантастыкай. Што, між іншым, вельмі злавала Гітлера ды яго паплечнікаў, якія даводзілі: спартсмены арыйскай расы — найлепшыя ў свеце.

Многім у тагачаснай Еўропе нязвыкла было бачыць О'ўэнса сярод белых атлетаў. На сёлетнім чэмпіянаце ў Берліне сярод бегуноў на кароткія дыстанцыі не было бачна ніводнага белага спартсмена. Бегуны з Ямайкі, іншых астраўной Вест-Індыі (а на стаерскіх дыстанцыях — з Эфіопіі і Кеніі)

у апошнія гады ўпэўнена займаюць п'едэстал гонару.

А ці звярнулі вы ўвагу, што ямайскія бегуны — і мужчыны, і жанчыны — амаль уесь час усміхаюцца? Усе астатнія на старце, як правіла, выглядаюць засяроджанымі, ва ўсіх зморшчаныя лбы, суровая позірка, сківіцы сцінуты. А гэтыя ўсміхаюцца альбо смяюцца. Можа, іх пазітыўнага настрою не хапае нашым беларускім спартсменам?

Калісьці лічылася, што ў спорце вялікіх поспехаў дамагаюцца толькі вялікія дзяржавы — Вялікабрытанія, Германія, ЗША, Савецкі Саюз, Францыя. Пазней да іх долучыўся Кітай. І спартыўныя спаборніцтвы доўгі час на гадзіні працяг "халоднай вайны".

Сімпатычныя разняволенія спартсмены і спартсменкі з Антыльскіх і Багамскіх выспаў, Кубы, Трынідада-і-Табага, выспаў Сент-Кіт і Невіс, Ямайкі паказваюць, што нават спорт вышэйших дасягненнія можа і павінен быць іншым — з чалавечай усмешкай.

І тады, мабыць, не будзе больш нікіх байкотаў.

МАКСІМ ПЕШКА

ПРЫСУД — ПАКІНУЦЬ БЕЗ ЗМЕН!

рэжыму. Адвакат, сам асуджаны і беларускі праваабарончыя арганізацыі ліцаць другі прысуд незаконным і аблкардзілі яго ў парадку касацыйнай скаргі ў Магілёўскім абласным судзе. Нагадаем, што менавіта гэты суд, і, дарэчы, гэты ж суддзя, якія разглядалі скаргу Арцёма Дубскага, летасць у падобнай сітуацыі выпусцілі на волю Артуру Фінкевіча. Аднак тады спра-

цавала адпаведная палітычная воля кіраўніцтва краіны. Цяпер жа, нягледзячы на абвешчане "пацяпленне" і "лібералізацыю" беларускага жыцця, такога не адбылося.

Судовая калегія пад кіраўніцтвам намесніка старшыні абласнога суда Ігара Процькі не палічыла важкімі давады адваката Тамary Сідарэнка, якая аргументавана давяла суду міліцэйскую вінаватасць у

тym, што хлопцу замест "хіміі" давялося вымусова з'ехаць ва Украіну.

За паўтара месяца, якія Арцём правёў у Бабруйскім СІЗА, ён двойчы аб'яўляў гадоўку дзеля змагання за свае права і права іншых затрыманых. Такіх смелых людзей, як вядома, не любяць ні ў міліцыі, ні ў пракуратуры, ні ў судах...

ЯН ШЫШКА

Гэты від спорту прыйшоў да нас з Амерыкі. Рэалізуючы свой прыродны патэнцыял воінаў і паляўнічых, нашчадкі каубоёў, самі таго не ведаючы, падаравалі свету новую захапляльную гульню — від спорту, жорсткі і эфектны адначасова.

Гутаркапрапэйнтбол. Інвентар, які з'яўляецца неад'емным атрыбутам гульні, а менавіта маркеры (спецыяльныя стрэльбы, зараджаныя шарыкамі з фарбай), выкарыстоўваўся задоўга да таго, як пэйнтбол стаў улюбёнаі гульнёй мас. Прычым выкарыстоўваўся па прымым прызначэнні — для маркіроўкі буйной жывёлы. У 1981 г. у штаце Нью-Гемпшыр прайшла першая гульня, а восенню 1992 г. першы маркер быў прывезены ў Расію. З гэтага часу пэйнтбол пачаў імкліва разыходзіцца па краінах СНД.

Пра існаванне пейнтбола ў Беларусі можна з упэўненасцю казаць пачынаючы з 1998 г. Як распавёў карэспандэнту "Тут і цяпер" дырэктар мінскага пейнтбольнага клуба "Адрэналін", менавіта ў гэтым годзе з'явіўся першы ў Беларусі пэйнтбольны клуб "Дикие кабаны". На сённяшні дзень у Мінску існуе пяць такіх клубаў, і хяць б адзін абавязкова ёсць

УНІВЕРСАЛЬНЫ ПЭЙНТБОЛ

ВЫДАТКІ НА АМАТАРСКУЮ ГУЛЬНЮ Ў ПЭЙНТБОЛ: пракат абсталявання

(маска, форма, маркер, 200 шароў) — 40 000 руб;
кожны дадатковы 100 шароў — 15 000 руб.

НЕАБХОДНЫ МІНІМУМ "СПАРТЫЎНАГА" БАЙЦА:

маркер спартыўны камплектны — ад 1000 доллару;

форма — каля 200 доллару;

маска — 50-100 доллару;

скрынка шароў (2 000) — 40 доллару.

у кожным абласным цэнтры.

Сучасны пэйнтбол развіваецца ў двух напрамках: аматарскія гульні і спорт. У аматарскія гуляюць камандамі па розных сцэнарыях на спецыяльна абсталяваных палях або лясных пляцоўках. Усё неабходнае для гульні можна ўзяць напракат.

Спартыўны пэйнтбол адразнівае наяўнасць жорсткіх міжнародных правіл і высокі тэхнічны ўзровень абсталявання, што выкарыстоўваецца ў гульні. Пляцоўкі пры гэтым маюць стандартныя памеры, тыпы фігур і схему іх размяшчэння на полі. Як правіла, задача каманды — захапіць сцяг, паразішы максімальну колькасць гульцоў каманды саперніка.

Пра спартыўны пэйнтбол у Беларусі мы гутарылі з гродзенскай камандай "Эдэльвейс". 18 жніўня споўнілася трэй гады з моманту яе стварэння. Склад каманды, прайда, ужо змяніўся. Звязана гэта ў першую чаргу з тым, што гульня патрабуе выдаткаў.

— Добра, калі зарабляеш доллару 600, — кажуць хлопцы, — тады і гуляць можна. А пры сярэднім заробку ў 300 доллару гэта складана. Аднак ёсць і такія, хто ва ўсім сабе адмаўляе дзеля хобі.

Увогуле ж у Беларусі, на думку гарадзенцаў, спартыўны пэйнтбол менш развіты, чым у краінах-суседках. Прычына ўсё тая ж: больш ніzkі агульны ўзровень жыцця і адпаведна немагчымасць выдаткоўваць сродкі з сямейнага бюджету яшчэ і на забавы.

Тым не менш фінансавыя цяжкасці не замінаюць камандзе "Эдэльвейс" годна праdstаўляць сваю краіну на міжнародных спаборніцтвах. Яны нават распрацавалі камандную форму з элементамі нацыянальнай сімвалікі, а выраб яе замовілі ў суседній Польшчы.

Калі ў вас склалася ўражанне, што пэйнтбол — гэта выключна мужчынская гульня, то вы памыляецеся. Безумоўна, у асноўным у пэйнтбол гуляюць менавітыя яны, аднак на сённяшні дзень пэйнтбол бадай што адзіны від спорту, у якім дарослыя і дзяці, мужчыны і жанчыны, людзі рознай камплекцыі і ўзросту могуць спаборнічаць на роўных. Дарэчы, паводле ацэнак амерыканскіх страховых кампаній, у выніку паслядоўнага прыменення мер бяспекі пэйнтбол стаў больш бяспечным відам спорту, чым футболь, вялікі тэніс ці гольф.

ЛАРЫСА ВЯРБА,
Фота аўтара

КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЭЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,

ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIU ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**

Заснавальнік ТАА "Тут і цяпер"

Галоўны рэдактор А. Уласаў (email: info@svabodaby.net)

Адрас г. Мінск, вул. Касцюшкі, 18

Падпісаны ў друку 21:50 26.08.09

Тыраж 299 экзэмпляраў